

Spørgsmaal, og dette Hensyn har ganske vist en større Betydning, fordi man paa Forhaand kan sige sig selv, at der paa Grund af Forholdet mellem Landenes Folletal og paa Grund af det danske Sprog-omraade bliver oversat forholdsvis mindre fra Dansk til fremmede Sprog end omvendt, og saaledes er naturligvis ogsaa det virkelige Forhold. Det er fra denne Side af Sagen, at mange have haft Betæneligheder ved en saadan Regel. Den danske Læsekreds og de, der varetage dens Interesse, de, som hyde den danske Læsekreds, hvad den vil have at læse, altsaa f. Eks. Boghandlere og Blad-udgivere, kunne med Betænelighed have set paa en saadan Regel, som ganske vist vil blive en Byrde med Hensyn til Udgangen til fremmed Litteratur, som ikke tidligere har været beskyttet paa dette Punkt, om man end maa indrømme, at Forlæggere og ogsaa Blad-udgivere, som have haft en noget mere levende Følelse af, hvad Nødsædighed til- sagde, ikke have plyndret fremmede Forfattere eller benyttet deres Arbejder uden at give dem Honorar. Man har altsaa i Kraft af den danske Læsekreds Interesse kunnet have Betænelighed ved det Hensyn, der sthyldes fremmede Forfattere, og den Myndighed, som har haft Lejlighed til at udtale sig om dette Spørgsmaal, nemlig Kjøbenhavns Universitets Konfistorium, mente, da Spørgs- maalet første Gang, i 1869, forelaa med Hensyn til Forholdet mellem Danmark og Tyskland, vistnok med Rette, at man ikke for Tiden burde gaa ind paa en saadan Beskyttelse, der vilde besværliggøre vor Udgang til den tyske Litteratur. Men noget senere kom Spørgsmaalet atter til at foreligge for Konfistorium med Hensyn til Forholdet til Sverige, og Overvejelserne førte da til den bekendte Lov om Oversættelsesforholdene mellem Danmark og Sverige. Konfistorium stillede sig da i Princippet paa det modsatte Standpunkt, idet det mente, at man ikke i Længden kunne modjætte sig den Udviklings- gang, som man i hele Europa efterhaanden var kommen ind paa, at give Beskyttelse mod Oversættelser, selv om man derved paalagde Danmark og den danske Læsekreds en større Byrde, end man var vant til. Overfor Sverige var nu, som det den Gang blev oplyst af et af vore største Boghandler- firmaer, Forholdet det, at omtrent dobbelt saa meget blev oversat fra Dansk til Svensk som fra Svensk til Dansk, saa at vor Inter- esse her syntes at maatte falde sammen med, hvad Nødsædigheden krævede. Senere har Spørgsmaalet to Gange foreligget for Konfi- storium med Hensyn til Forholdet til Tysk- land, og begge Gange har Konfistorium ud-

talt sig for, at man burde gaa til denne Ordning ogsaa overfor Tyskland, at man altsaa burde gaa ind paa, hvad der var Betingelsen for at opnaa en Konvention med Tyskland, nemlig at hyde en Beskyttelse mod Oversættelser, og det uagtet man meget godt saa, at den danske Læsekreds's Interesser led mest derved, thi Forholdet er det, at der oversættes mere end dobbelt saa meget fra Tysk til Dansk, som fra Dansk til Tysk, der- under endda ikke medregnet den Masse Lite- ratur af mindre god Beskaffenhed, der over- føres fra Tysk til Dansk og navnlig finder sin Plads i Bladenes Feuilletoner. Man saa altsaa meget godt, at dette til en vis Grad kunde betragtes som et Offer, der bragtes fra dansk Side, men man vidste, at man ikke i Længden kunde staa paa det Standpunkt, ikke at bringe dette Offer, og man erkendte desuden, at det dog maaste ret forstaaet var i dansk Interesse, at det ikke blev gjort altfor let, at den dels kun middelgode, dels ogsaa middelflette eller helt flette Litteratur, som overførtes af ikke berettigede, uden at der fra deres Side hdes noget, kom til at oversvømme Landet, og ganske særlig fremhævede man, hvad der ogsaa er rigtigt, at kun paa denne Maade kunde de danske Forfatters Interesse varetages, thi de ere jo ugunstig stillede paa Læsemarkedet, naar man kan tage den frem- mede Litteratur, oversætte den og bringe den paa Markedet uden synderlig Udgift og der- ved skabe en Konkurrence imod de danske Forfatters Interesse, hvorved disse blive højt uheldig stillede. Disse Betragtninger gaa jo i en Retning, som hele Europa nu har vedkendt sig, og det er netop dette Hovedpunkt, som er en Betingelse for at kunne tiltræde den i Bern afsluttede Kon- vention og derved opnaa at komme ind i det internationale Fællesskab paa dette Om- raade, som man dog i Længden ikke vil kunne modstaa. Jeg skal bemærke, at Kon- fistorium i sin sidste Udvikling mente endog at burde tage Ordet for Oversættelses- beskyttelse inden anden Grænse i Tiden end den, der findes mod Østertyl. Lovforslaget er ikke gaaet saa vidt, men det har kun taget Beskyttelse mod Oversættelser i 10 Aar, altsaa i det Minimum, som Konventionen i Bern kræver. Jeg mener i og for sig, at Konfistoriets Standpunkt den Gang var det rigtige, thi der er egentlig ingen Grund til at gøre Beskyttelse mod Oversættelser mere indskrænket og mere begrænset, men Stand- punktet i saa Henseende bør vel være det samme, som da man forhandlede om Kon- ventionen i Bern. Da blev det fra mange Sider og særlig da fra de franske delegerede